

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus III. De Conditionibus Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

facti suppleantur, æqualeat clausula ex certa scientia. Sic Castropal. cit. n. 6. Not. 3. ex Alviset. de privil. sect. 1. c. 4. n. 9. omnia privilegia Regularium, esse à Summis Pontificibus confirmata *motu proprio*, & sub aliis clausulis efficacioribus; & cum ab Urbano VIII. an. 1633. confirmarentur, hæc addita fuisse verba: *quatenus sunt in usu, & non adversantur Tridentino, & Sacris canonibus*. Circa quæ Not. 4. ut aliquod privilegium dicatur *in usu*, non requiri, quòd sit in usu in omnibus ordinibus, seu ordinum Monasteriis; Sed sufficere, si in aliquo; Sic Alviset. cit. n. 13. Not. 5. per illam clausulam: *modo non sint contraria Tridentino*, eo ipso significari, quòd privilegia aliis Conciliis contraria, vi dictæ confirmationis, factæ ab Urbano VIII. *motu proprio*, & ex certa scientia, sint specialiter confirmata; & si prius fuissent antiquata, fuisset rursus innovata. Not. 6. quantum ad ipsum Tridentinum, hanc clausulam privilegii Regularium non officere in illisteris, & provinciis, in quibus non fuit receptum; quia illa exceptio, apposita in confirmatione privilegiorum fuit, ad Concilii, & decretorum ejus manutentionem; manuteneri autem non potest, quòd non extat. Addit Alviset. cit. n. 16. licet in aliqua diocesi Episcopus, aut Abbas, conetur introducere tridentinum, & se illius dispositionibus conformare, adhuc prædictam limitationem nihil obfuturam; quia privata voluntas particularis non facit Concilium esse receptum. Not. 7. illam clausulam: *modo non sint contraria sacris canonibus*, non referri ad sacros canones in corpore juris Canonici, sed ad clausulam præcedentem de Tridentino, ut sensus sit: *modo non sint contraria Tridentino, & sacris Canonibus ejusdem Concilii*.

ARTICULUS. III.

De Conditionibus Privilegiorum.

1191 **Q**UAMVIS ad valorem privilegii in foro conscientie non requiratur Scriptura, ut diximus supra; (unde, cum dicitur, *ante literarum expeditionem, privilegium, seu gratiam esse informem, & imperfectam*, intelligitur in ordine ad iudicium; non in ordine ad forum conscientie. Sic Castropal. cit. de privileg. tr. 3. D. 4. p. 3. §. 1. n. 2.) requiri tamen scripturam in beneficiis collatis, confirmatis, vel unitis à Sede

Tom. V.

Apostolica, ut eorum possessio capiatur, dicitur Extravag. *Incurristi* de Elect. junct. constit. Pauli III. incipiente, *cum nobis*, & Julii II. incip. *Romani Pontificis*. 2. in facultate non residendi in beneficiis curam animarum habentibus per Trident. Sess. 25. c. 5. de reform. 3. in facultate ingrediendi septa Monasterii per idem Trident. cit. c. 1. 4. In Judicibus signatis à Pontifice, & ad iudicandum electis, &c. V. Azorp. 1. 1. 5. c. 2.

Secundò, ad privilegium, in quantum 1192 alios obligat, ne impediatur privilegium in ejus usu, requiritur promulgatio; nam respectu horum habet vim legis, ut diximus l. 1. tit. 2. de constitut. Sufficit autem pro foro conscientie ea manifestatio, quæ virum prudentem, de illius concessione certum reddat; pro foro autem externo, quæ fiat instrumento publico. Suarez l. 8. de legibus c. 24. Tertio requiritur potestas legitima in concedente. Unde privilegia dispensativa legis, seu contra jus, concedi solum possunt à legislatore, neque alijs nisi subditis; si autem sint concessiva facultatis, etiam non subditis. Ad privilegii *licitam* concessionem semper aliqua causa requiritur; secus ad valorem, scilicet in his, quæ pendent ab ejus voluntate; aliud tamen est in indulgentiarum concessione; quia sic disponit nomine Christi, de meritis ejus, ac aliorum Sanctorum, cui Christus sine rationabili causa non præsumitur consentire.

Si petas 1. an privilegium valeat pro 1193 omni loco concedentis? R. affirmative, nisi ab hoc limitetur ad certum duntaxat locum: si autem privilegium sit dispensativum alicujus impedimenti, privilegium reddit habilem pro omni loco, ac si impedimentum non fuisset; hinc etiam sequitur, quòd, si usus privilegii, tibi concessi, non sit extra territorium concedentis prohibitus jure communi, vel speciali constitutione illius loci, etiam in hoc illo poteris uti; secus est, si obstat legibus & constitutionibus, quæ contractum respiciunt, vel commune bonum talis loci, nam etiam peregrini ligantur his legibus juxta dicta l. 1. tit. 2. de constitut. Si petas 2. an, si quis habeat privilegium, ab Episcopo concessum, eo uti possit, si adversetur specialibus constitutionibus loci, per quem privilegiatus transit? R. esse probabilius quòd non; secus, si communibus. Nam

LI

Nam

Nam virtute privilegii ab obligationibus communibus exemptus est. Sic Castropal. de privilegiis, tr. 3. D. 4. p. 6. n. 6.

1194 Si petas 3. an quis teneatur uti suo speciali privilegio? videtur negandum ex c. *si de terra*, de privileg. quia, quod in alicujus favorem factum est, non debet in ejus odium, vel damnum retorqueri, ut dicitur regul. 61. de reg. juris in 6. Sed hanc universalem doctrinam limitant aliqui, ut non procedat in casu quo quis factus sibi privilegio subicitur legi, cui prius subiectus non erat. Nam tempore interdicti excusatur quis à lege audiendi missam; si tamen quis per privilegium solvatur ab interdicto, tenetur audire; Sic Bonac. d. 1. q. 2. p. 4. Similiter conjunx, qui cum voto simplici castitatis, illicitè, validè tamen, contraxit matrimonium, innocenti petenti debitum licitè reddit; Si tamen hic adulteretur, ille per privilegium tali casu concessum liberatur ab onere reddendi, & tenetur non reddere, adeoque privilegio uti; ita Sanch. l. 9. de matrim. d. 6. n. 15. Verùm hæc instantiæ non evincunt, quòd quis teneatur uti privilegio sibi specialiter concessio. Nam quòd in dato casu conjunx, qui cum voto castitatis contraxit matrimonium, teneatur non reddere debitum alteri petenti, postquam hic commisit adulterium, non est obligatio ex vi privilegii, sed voti, quod obligat, quoties servari potest, ut contingit in dato casu. Similiter in altero casu nascitur obligatio audiendi missam, non vi privilegii, quo solveris ab interdicto; sed vi præcepti quo teneris ad audiendum sacrum, quando citra grave damnum potes.

1195 Si petas 4. an habens privilegium (v. g. *ne solvat decimas*) eo uti poterit adversus pariter privilegiatum, tum in eadem re (ut si etiam habet privilegium non solvendi decimas) tum etiam in re diversa, ut si habeat privilegium exigendi decimas à quolibet intra suum territorium existente, quin per hoc specialiter derogetur illius privilegio; nam in concessione generali, excepti censentur privilegiati. Et in privilegiis sibi contrariis, ubi non apparet via, ea in concordiam reducendi, videndum quod sit antiquius, vel à majori Prælato concessum? & illud prævaliturum. Ita Suarez l. 8. de legib. c. 23. à n. 5.

ARTICULUS IV.

De Interpretatione Privilegii.

PRivilegium claris verbis concessum, in interpretatione non indiget; in dubio autem, menti, ac intentioni potius, quàm verbis inhærendum est, & concessio ex supplicatione colligenda c. *in his* de verbor. Signif. ibi: *non sermoni res, sed rei est sermo subiectus, & non intentio verbis, sed verba intentioni servare debent.* Ubi autem verba sunt obscura, & incerta, tunc supplicatio attenditur; nam Princeps precibus sibi factis se accommodare solet ex L. *si preces* ff. de legit. & c. *inter dilectos* §. *ca. scri*, de fide instrument. Attendi quoque debet initium indulti, seu privilegii; quia juxta illud reliqua solent adjungi L. *ult.* C. de hæred. instit. Præterea ex materia (circa quam versatur supplicatio, & concessio) optimè investigatur mens Principis. Denique potest etiam colligi ex privilegio simili. Privilegium derogans juri communi, vel alteri nocens, secundum hanc partem est odiosum; & quia frequenter, quod uni odiosum, alteri favet, privilegium tale mixtum erit juxta nonnullos; in re tamen simpliciter favorabile, si directè intendat favere accipienti; vel simpliciter odiosum, si gravare, punire, ut diximus à n. 724. & 735.

Etiam in privilegiorum interpretatio. In ne servanda est verborum proprietas, quæ desumenda est ex usu, & stylo concedentis. Hinc privilegium minuendi numerum Ministrorum Ecclesiæ *ob penuriam*, non intelligitur concessum, ad eum augendum, etiamsi reditus crescant, quia *minuere* non significat propriè *augere*. Similiter privilegium dans facultatem ascendendi, ad *majorem dignitatem*, non intelligitur ad *accipiendam æqualem* c. *licet* de Translat. Episcopi, & privilegium datum Regularibus, ut possint transire ad *arbitrariam Religionem*, non intelligitur de *aguiatæ* c. *licet*, de Regularibus. Sic privilegium *accipiendi primam præbendam*, quæ vacabit per *decessum*, seu *mortem* obtinentis eam præbendam, non intelligitur concessum ad præbendam vacaturam *renuntiatione*, vel *cessione præbendarii*. Nam *vacare per decessum*, & *vacare per renuntiationem*, sunt distincta c. *susceptum*. de præbend. in 6.

Non tamen facienda est adeo stricta interpretatio.